

Inhoud

Inleiding	11
------------------	----

DEEL 1 **Jeugdliteratuur**

1	Wat is jeugdliteratuur?	17
1.1	Inleiding	18
1.2	Wat verstaan we onder literatuur?	18
1.3	Wat verstaan we onder <i>jeugdliteratuur</i> ?	22
1.4	Het onderscheid tussen jeugdliteratuur en volwassenenliteratuur	24
1.5	Het literair gehalte van jeugdliteratuur	25
1.6	De verschillen tussen proza (fictie en non-fictie) en poëzie	28
1.7	De schrijversintentie en de functies van literatuur	30
1.7.1	De functie ontspanning	32
1.7.2	De functie informatie	32
1.7.3	De functie emotie	33
1.7.4	De functie zingeving	34
1.7.5	De functie creativiteit	34
1.7.6	De functie esthetiek	35
1.7.7	De functie taalontwikkeling	36
2	Jeugdliteratuur door de eeuwen heen	39
2.1	Inleiding	40
2.2	Jeugdliteratuur en kindbeelden	41
2.2.1	Lang geleden	42
2.2.2	Een verlicht kindbeeld	44
2.2.3	Een romantisch kindbeeld	46
2.2.4	Een burgerlijk kindbeeld	48
2.2.5	De verzuiling	49
2.2.6	Nieuwe kindbeelden?	52

2.2.7	De tweede helft van de twintigste eeuw	56
2.2.8	De eenentwintigste eeuw	62
2.3	Klassiekers	69
2.3.1	Adaptatiestrategieën	73
2.3.2	De verschillende gedaanten van een boek	76
2.3.3	Nieuwe manieren van bewerken	78
2.4	Genres	80
2.4.1	Fantasieliteratuur	81
2.4.2	Realistische verhalen	85
2.4.3	Manieren van indelen	88

3 Jeugdliteratuur waarderen 91

3.1	Inleiding	92
3.2	De leesontwikkeling	92
3.3	Leeshoudingen en lezerstypen	102
3.4	Bemiddelen en waarderen	103
3.4.1	Uitgevers	105
3.4.2	Recensenten	107
3.4.3	Klassieke en nieuwe media	117
3.4.4	Vakjury's en publieksjury's	118
3.5	De polysysteemtheorie	122

DEEL 2 **Didactiek**

4 Het belang van leesbevordering 129

4.1	Inleiding	130
4.2	Leesbevordering	130
4.2.1	Leesbevordering en lees- en taalvaardigheid	132
4.2.2	Leesbevordering en literaire competentie	133
4.3	Het belang van een doorgaande leeslijn	140
4.4	De doorgaande leeslijn in kerndoelen, eindtermen en referentieniveaus	142
4.5	Leesbevordering in het mbo	144
4.6	Fictie in de kennisbasis van de tweedegraads lerarenopleiding Nederlands	146

5	De Leescyclus	149
5.1	Inleiding	150
5.2	Didactiek voor stimulerend jeugdliteratuuronderwijs: De Leescyclus	150
5.2.1	Inspireren	154
5.2.2	Kiezen	160
5.2.3	Lezen	166
5.2.4	Verdiepen	174
6	Literaire competentie en lesactiviteiten	179
6.1	Inleiding	180
6.2	Typen literatuurdocent	180
6.3	Lesactiviteiten	181
6.3.1	Mondelinge activiteiten	181
6.3.2	Schriftelijke activiteiten	190
6.3.3	Creatieve activiteiten	194
6.3.4	Theorieverwerkingsactiviteiten	199
7	Het vak jeugdliteratuur toetsen	207
7.1	Inleiding	208
7.2	Overwegingen om wel of niet te toetsen	208
7.3	Formatieve evaluatie	209
7.4	Summatieve toetsing	212
7.5	Aandachtspunten voor toetsing	213
8	Lessuggesties	221
8.1	Inleiding	222
8.2	Vertel eens van Aidan Chambers	222
8.3	Tien voorbeeldlessen volgens De Leescyclus	227
8.4	Lessuggesties	256
8.4.1	Inspiratiefase	256
8.4.2	Keuzefase	258
8.4.3	Verdiepingsfase	261

Jeugdliteratuur en andere fictiewerken	267
Lijst met websites	275
Literatuurlijst	279
Illustratieverantwoording	289
Begrippenlijst	295
Over de auteurs	301